

Valkeakoski-opisto
Valkeakosken teatteriopisto

TEATTERITAITEEN PERUSOPETUS
OPETUSSUUNNITELMA
YLEINEN OPPIMÄÄRÄ
1.8.2018

Valkeakosken teatteriopiston teatteritaiteen perusopetuksen opetussuunnitelma perustuu opetushallituksen taiteen perusopetuksen lakiin (633/1998) 5 § 1 mom. ja 8 § 2 mom. asetukseen (813/1998) sekä määräykseen opetussuunnitelman perusteista.

SISÄLTÖ

1. OPPILAITOKSEN TOIMINTA-AJATUS	
1.1. Taiteen perusopetuksen tehtävä	s.3
1.2. Arvoperusta	s.3
1.3. Oppimiskäsitys	s.3
1.4. Yleisen oppimäärän yhteiset tavoitteet	s.4
2. OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN	
2.1. Oppimisympäristö	s.4
2.2. Toimintakulttuuri	s.4
3. OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE	
3.1. Laajuus	s.5
3.2. Rakenne	s.5
4. OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN	s.6
5. OPPIMISEN ARVIOINTI	
5.1. Arvioinnin tehtävä	s.6
5.2. Arviointi opintojen aikana	s.6
5.3. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksyminen	s.7
5.4. Todistukset ja niihin merkittävät tiedot	s.7
6. TEATTERITAIDE	
6.1. Teatteritaiteen varhaisiän teatterikasvatus	s.8
6.2. Teatteritaiteen yhteiset opinnot	s.10
6.3. Teatteritaiteen teemaopinnot	s.11
6.4. Työtavat teatteritaiteen opetuksessa	s.14
7. OPETUSSUUNNITELMA KÄYTÄNNÖSSÄ	
7.1. Oppilaaksi ottamisen periaatteet	s.14
7.2. Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa	s.15
7.3. Toiminnan jatkuva kehittäminen	s.15

1. OPPILAITOKSEN TOIMINTA-AJATUS

1.1. *Taiteen perusopetuksen tehtävä*

Valkeakosken teatteriopistossa tarjotaan mahdollisuus opiskella teatteritaidetta pitkäjänteisesti omaehtoista ilmaisua, tulkintaa ja identiteettiä vahvistaen. Elinikäiseen teatteritaiteen harrastamiseen ja taidesuhteen kehittämiseen luodaan pohja taidekasvatusta kehittäen ja yhteistyötä toteuttaen.

Taiteen perusopetuksesta säädetään lailla ja asetuksella. Vuonna 2017 annettujen valtakunnallisten opetussuunnitelman perusteiden pohjalta on teatteriopistolle laadittu kuntakohtainen teatteritaiteen yleisen oppimäärän opetussuunnitelma. Teatteriopisto antaa 6-18-vuotiaille lapsille ja nuorille teatteritaiteen perusopetusta yleisen oppimäärän perusteiden mukaan.

Teatteriopiston rehtorina toimii Valkeakoski-opiston rehtori ja sen toiminnasta vastaa vastuuopettaja. Koulun opetussuunnitelman hyväksyy Valkeakosken koulutus- ja hyvinvointilautakunta.

1.2. *Arvoperusta*

Teatteriopiston arvoperusta rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukseen. Jokainen ihminen on ainutlaatuinen, arvokas yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Sukupuolten ja sukupuolen moninaisuuden edistäminen ja ihmisenä kasvaminen, ajattelun taitojen ja luovuuden kehittäminen ovat opetuksen lähtökohtana. Eettisillä ja ekologisilla valinnoilla luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle.

1.3. *Oppimiskäsitys*

Teatteriopistossa oppilas asettaa tavoitteita ja kehittää omaa toimintaansa vuorovaikutteisesti ja kokonaisvaltaisesti rohkaisevan ja kannustavan ohjauksen ja palautteen turvin. Tämä oppiminen on osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista.

Teatteritaiteen kautta ihminen hahmottaa ja jäsentää omaa maailmasuhdettaan. Vuorovaikutustilanteet toimivat jatkuvana peilinä omalle kasvulle ja sitä kautta teatteritaitojen kehittymiselle. Erilaiset yksilö-, pari- ja ryhmätyöt auttavat oppijaa havainnoimaan suhdettaan toisiin ja lisäävät hänen itsetuntemustaan. Tämän kehitysprosessin tukemiseksi on tärkeää, että oppimistilanteita puretaan ja niissä syntyvää kokemustietoa jaetaan ja heijastellaan paitsi muiden ryhmäläisten kokemuksiin niin myös opettajan kautta välittyvään laajempaan teatteritietouteen.

1.4. Yleisen oppimäärän yhteiset tavoitteet

Teatteritaiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tavoitteena on elinikäisen taidesuhteen ja kulttuurisen osallisuuden edistäminen. Opinnot tarjoavat innostavia ja monipuolisia mahdollisuuksia teatteritaiteen tekemiseen ja kokemiseen sekä taiteesta nauttimiseen. Oppilaita kannustetaan pohtimaan teatteritaiteen merkitystä omassa elämässä sekä vaikuttamaan omaan elinympäristöönsä teatteritaiteen keinoin.

Tavoitteena on oppimisen ilon, opiskelumotivaation ja luovan ajattelun edistäminen. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden yksilölliset oppimisen tarpeet ja lähtökohdat. Oppilasta kannustetaan ja ohjataan valitsemaan itselleen merkityksellisiä tapoja tehdä teatteritaidetta.

Opinnoissaan oppilaat kokeilevat, harjoittelevat ja soveltavat ja kehittävät ajattelun taitojaan ja heitä kannustetaan tutustumaan teatteriin historiallisesta ja yhteiskunnallisesta näkökulmasta.

2. OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

2.1 Oppimisympäristöt

Opetustilat, esiintymispaikat sekä yhteisöt ja käytännöt, joissa opiskelu ja oppiminen teatteriopistossa tapahtuvat, ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Ilmapiiri on avoin ja myönteinen sekä rohkaiseva ja oppilaiden osaamisen kehittämistä innostava. Tarjoamme edellytykset aktiiviseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn teatteritaiteen osaamisen kehittämiseen. Tilojen ja esiintymispaikkojen asianmukaisuuden lisäksi työvälineet, materiaalit ja tieto- ja viestintäteknologia ovat tarkoituksenmukaisesti käytettävissä. Oppilaiden kiinnostuksen kohteet otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon. Yhteistyöhankkeet ovat osa opetustamme ja tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi oppilaan opintoja.

2.2. Toimintakulttuuri

Teatteriopiston toimintakulttuuri edistää oppimista, osallisuutta ja kestävästä hyvinvointia ja elämäntapaa. Toimintakulttuurimme on kannustava ja hyväksyvä. Avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta toteutamme sekä oppilaitosyhteisön sisäisessä että huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävässä yhteistyössä. Sananvapaus ja yksityisyyden suoja toteutuvat ajattelu- ja toimintatavoissamme. Teatteriopistossa kehitämme jatkuvasti pedagogiikkaa ja panostamme teatteritaiteen alan osaamisen kehittämiseen. Kestävän kehityksen periaatteiden mukaan toimiminen on teatteri-ilmaisun koulun toimintakulttuurin mukaista.

3. OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE

3.1. Laajuus

Taiteen perusopetuksen laskennallinen laajuus on teatteriopistossa 500 tuntia, joista yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia. Laskennallisen laajuuden oppitunti on 45 minuuttia. Yhteisiä opintoja edeltävän varhaisiän teatterikasvatuksen laskennallinen laajuus on 50-150 tuntia. Opetuksessa joustetaan taiteenalan, oppilaan iän, aiemmin hankittujen taitojen ja tietojen sekä käytettävät opetusmenetelmät huomioiden.

3.2. Rakenne

Yleisen oppimäärän yhteisten opintojen tarkoituksena on teatteritaiteen perustaitojen hankkiminen. Teemaopintojen tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen laajentaminen. Teemaopinnoissa voidaan tarjota vaihtoehtoisia kokonaisuuksia.

Teatteriopistossa on mahdollista opiskella varhaisiän teatterikasvatuksen ryhmässä sekä suorittaa teatteritaiteen yhteiset opinnot ja teemaopinnot.

Varhaisiän opintojen opiskelu-aika vaihtelee 1-3 vuotta. Ryhmässä opiskelu ei ole pakollista eikä sitä lueta hyväksi todistuksen saamiseksi teatteritaiteen yleisen oppimäärän suorittamisesta.

Teatteritaiteen yhteisten opintojen opiskelu-aika on keskimäärin 4 vuotta. Teemaopintojen opiskelu-aika on keskimäärin 2 vuotta. Opiskelu-aika yhteensä voi vaihdella riippuen siitä, missä vaiheessa opiskelija aloittaa opinnot. Esim. Jos oppilas aloittaa opinnot teemaopintojen vaiheessa, voi hän suorittaa yleisen oppimäärän kaikki opinnot lyhyemmässä ajassa suorittamalla yhteisiä opintoja vastaavia sisältöjä ja valinnaisia teemaopintoja.

Lisäaikaa opintojen suorittamiseen voidaan myöntää sairauden, tai muun perustellun syyn vuoksi, kuten esim. jos oppilas ei välittömästi koulunsa päätettyään jatka opintojaan ja haluaa jatkaa teatteritaiteen opintojaan välivuotensa ajan.

Opintoviikkoja on lukuvuodessa 30. Syyslukukaudella on 15 ja kevätlukukaudella 15 opintoviikkoa.

Kevätlukukausi päättyy koulun yhteiseen kevättapahtumaan. Teemaopintoja ja niiden harjoitusjaksoja voi sijoittaa myös lukukausien ulkopuolelle. Valkeakosken kaupunginteatterissa esitettävä taiteen perusopetuksen yhteistyöproduktio päiväkotien lapsille ja perusopetuksen kuutosluokkalaisille suunnattu näytelmä sisältyvät koulun opetussuunnitelmassa teemaopintojen valinnaiseen osuuteen.

Varhaisiän opintojen, yhteisten opintojen ja teemaopintojen oppilailla on kiinteä viikkotuntimäärä. Teemaopintojen opetusta voidaan toteuttaa myös kurssimuotoisena.

Ryhmät tekevät tutustumiskäyntejä, opinto- ja teatteriretkiä sopimuksen mukaan.

Ikäryhmät ovat ohjeellisia ja niissä voidaan joustaa. Huomioidaan ryhmän kehitys, kypsyys ja toimintamahdollisuudet

Uusia aloittavia ryhmiä perustetaan koulun vuosittain budjetissa päätettävien tuntiresurssien antamien mahdollisuuksien mukaan.

4. OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

Teatteri-ilmaisun koulun lähtökohtana on, että oppimäärä yksilöllistetään, mikäli tarvetta oppilaan kannalta yksilöllistämiseen on.

Teatteri-ilmaisun koulu ottaa huomioon oppilaan iän ja erityispiirteet tarvittaessa siten, että oppilas sijoitetaan ryhmään, jossa hänellä on edellytykset parhaiten toimia.

Oppimisen tavoitteet, sisällöt, opiskeluaika ja opetuksen toteuttamistavat voidaan suunnitella lapsen yksilölliset tarpeet huomioiden.

5. OPPIMISEN ARVIOINTI

5.1. Arvioinnin tehtävä

Arviointi ohjaa oppilaan oppimista ja tukee hänen edistymistään opinnoissa ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin. Palautteella ohjataan oppilasta omien tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun sekä oman oppimisprosessin ymmärtämiseen. Arviointi on monipuolista, oppimiseen kannustavaa, eettisesti kestäväää ja oikeudenmukaista.

Valkeakoski-opistolla on oma toiminnan itsearviointi- ja laadunhallintajärjestelmä, joka perustuu Euroopan laatupalkintokriteeristön (EFQM) mukaiseen arviointijärjestelmään. Tältä pohjalta opiston toiminnasta laaditaan vuosittain tarkistettava toimintasuunnitelma. Teatteri-ilmaisun koulussa toteutetaan virvatuli-mallin mukaista arviointia, jonka tehtävänä on kartoittaa opettajien, oppilaiden sekä heidän vanhempiensa näkemyksiä ja kokemuksia toiminnan laadusta. Virvatuli –malli ja siihen liittyvä työkalupakki on luotu helpottamaan taiteen perusopetuksen oppilaitosten itsearviointia.

Opetussuunnitelma, kurssisuunnitelmat, jäljennökset oppilaiden todistuksista tallentuu sähköisiin arkistoihin ja ne ovat tarvittaessa nähtävissä opistolla. Ne toimivat myös opetuksen tukena oppimiskaaren hahmottamisessa ja rakentamisessa. Samoin arkistoidaan sähköiset tuntipäiväkirjat.

5.2. Arviointi opintojen aikana

Oppimista ohjataan ja arvioidaan oppimisprosessin eri vaiheissa. Arviointi on oppilaan osallisuutta kehittävää, rakentavaa ja vuorovaikutteista ja itsearviointiin kannustavaa. Oman ja ryhmän kehittymisen huomioiminen ei kohdistu opiskelijan henkilökohtaisiin ominaisuuksiin tai arvoihin/asenteisiin.

Vanhemmat voivat antaa palautetta ja esittää kurssitoiveitaan opiston nettisivuilta löytyvän kyselylinkin kautta sähköisesti tai suullisesti milloin tahansa Valkeakoski-opistolla asiakaspalvelussa tai suoraan koulun opettajille. Yleisö ja vanhemmat arvioivat oppilaita ja opetusta sekä koulun toiminnan laatua julkisten esitysten yhteydessä. Oppilaat arvioivat kurssin sisältöä ja tavoitteiden toteutumista sähköisen virvatuliarviointilomakkeen muodossa.

Virvatuliarvioinnin avulla kerätään palautetta oppilailta ja oppilaiden huoltajilta. Arviointi kerätään sähköisesti webropol –lomakkeella vuosittain tai oppilaitoksen harkinnan mukaan.

5.3. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksiluetettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä tai taiteenlajista toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksilukemisessa menetellään, kuten edellä on kuvattu.

5.4. Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Oppilas saa teatteritaiteen yleisen oppimäärän päättötodistuksen suoritettuaan yhteisten opintojen ja teemaopintojen kokonaisuudet. Oppilaan suorittamat opintokokonaisuudet merkitään päättötodistukseen. Päättötodistuksen saamiseksi suoritettavat tuntimäärät ovat seuraavat.

Teatteritaiteen yhteiset opinnot 300 h
Teatteritaiteen teemaopinnot 200 h

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina

- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän yhteiset opinnot – kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän teemaopinnot – kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- kunnan järjestämässä taiteen perusopetuksessa yleisen oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti

Oppilas saa teatteritaiteen yleisen oppimäärän osallistumistodistuksen pyydettyäessä suorittamista taiteenalan yleisen oppimäärän opinnoista mikäli opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

6. TEATTERITAIDE

Taiteen perusopetuksen teatteritaiteen yleisen oppimäärän tehtävänä on vahvistaa oppilaiden aktiivista toimijuutta ja teatteritaiteen ymmärrystä. Opetuksessa tuetaan oppilaita taiteen omaehtoiseen tekemiseen ja henkilökohtaiseen tulkintaan. Opetus kannustaa oppilasta rakentamaan toimintaan yksilönä sekä vuorovaikutukseen ryhmän jäsenenä. Teatteritaidetta voi opiskella eri lähtökohtien, tekemisen tapojen ja näkökulmien kautta, esimerkiksi esiintymisen, näyttelijäntaiteen, käsikirjoittamisen, esitysdramaturgian, ohjaajan taiteen ja visualisoinnin kautta. Teatteritaide on luonteeltaan haarautuva ja eri lajeja sisältävä taidemuoto, jossa yhdistyvät eri taiteenalat. Sitä voidaan toteuttaa eri yhteisöissä ja ympäristöissä. Yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa teatteritaide toteutuu erilaisina esityksinä ja esittämisen muotoina. Opetuksessa tuetaan oppilaiden iloa, uteliaisuutta ja motivaatiota opiskella ryhmässä toimien. Teatteritaiteen opiskelun tavoitteena on vahvistaa oppilaiden kulttuurista osaamista kehittämällä heidän taitojaan ja tietojaan. Oppilasta ohjataan sitoutuneeseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn. Yleisen oppimäärän opinnot luovat valmiuksia eri alojen jatko-opintoihin, yhteiskunnalliseen osallisuuteen ja muuttuvaan työelämään.

6.1. *Teatteritaiteen varhaisiän teatterikasvatus*

Varhaisiän teatterikasvatuksen tavoitteena on rohkaista ja innostaa lapsia ilmaisemaan itseään teatterileikin ja teatteritaiteen keinoin sekä saamaan kokemuksia ja elämyksiä teatterin tekemisestä ja kokemisesta.

Tavoitteet

Teatteritaiteen yleisen oppimäärän varhaisiän teatterikasvatuksen tavoitteena on tutustua teatteritaiteeseen leikinomaisesti draaman keinoin. Lapsen identiteetti vahvistuu draaman tekemisen kautta. Ryhmässä yhdessä tekeminen, kokeminen ja prosessointi kehittävät lapsen ymmärrystä itsestään ja ympäristöstä. Keskeisenä tavoitteena on synnyttää ja tutkia asioiden merkityksiä draaman avulla.

Esiintymis- ja vuorovaikutustaidot

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta toimimaan vastuullisena ryhmän jäsenenä
- rohkaista oppilaita vuorovaikutukseen ja kontaktiin toisten ryhmäläisten kanssa
- ohjata oppilasta läsnäoloon teatterileikkien avulla
- auttaa lasta ymmärtämään fiktion ja todellisuuden eroa
- lisätä lapsen turvallisuuden tunnetta ilmaista itseään ryhmässä ja draamassa
- lisätä suvaitsevaisuutta toisia kohtaan
- ohjata lasta ymmärtämään draaman kulkuun vaikuttavia tekijöitä

Keskeiset sisällöt

Varhaisiän teatterikasvatuksessa opetuksen perusta on toiminnallisissa, leikinomaisissa ja monipuolisissa draamamenetelmissä. Pelit ja leikit virittävät sekä ohjaavat ryhmän toimintaa. Draamatyöskentelyssä lähtökohtana voi olla satu tai esine tms., joka johdattaa lapset yhdessä kokemaan ja pohtimaan. Draaman työtavat ja tekniikat määräytyvät aina valitun aiheen/teeman mukaan. Yhdessä reflektointi ja jakaminen antaa lapselle myös mahdollisuuden oppia havainnoimaan ja tarkastelemaan omia ajatuksiaan, tunteitaan ja ymmärrystään suhteessa toisiin ryhmän jäseniin.

Opintokokonaisuudet

Varhaisiän opinnot jakautuvat kahteen opintokokonaisuuteen.

- Varhaisiän opinnot I
6-7 -vuotiaat, yhteensä 50-100 h (1-2 vuotta)
1 x 75 min/viikko
- Varhaisiän opinnot II
7-8 -vuotiaat, yhteensä 50-100 h (1-2 vuotta)
1 x 75 min/viikko
- Kevätkarkelot – varhaisiän teatterikasvatuksen kevätesitykset
5 x 45 min/ryhmä
Yhteensä 50 h – 150 h (tuntimäärä ei kerrytä taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennalliseen laajuuteen laskettavia tunteja)

6.2. Teatteritaiteen yhteiset opinnot

Tavoitteet

Teatteritaiteen yleisen oppimäärän yhteisten opintojen tavoitteena on tutustua teatterin tekemisen suuntauksiin ja käytäntöihin sekä teatteriin taidemuotona. Opinnot koostuvat eri tavoitealueita yhdistelevistä opintokokonaisuuksista, jotka päätetään paikallisesti.

Esiintymis- ja vuorovaikutustaidot

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta toimimaan vastuullisena ryhmän jäsenenä
- rohkaista oppilaita vuorovaikutukseen ja kontaktiin toisten esiintyjien ja yleisön kanssa
- ohjata oppilasta harjoittelemaan läsnäoloa esiintymistilanteessa
- ohjata oppilasta harjoittelemaan kokonaisvaltaista ilmaisua
- rohkaista oppilasta reflektoimaan omaa työskentelyään
- ohjata oppilasta havaitsemaan yhteyksiä muihin taiteen lajeihin

Teatteriesitys

Opetuksen tavoitteena on

- motivoida oppilasta työskentelemään pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti
- ohjata oppilasta omaksuma teatterin käsitteitä ja tutustumaan eri osa-alueisiin
- ohjata tunnistamaan esityksen harjoitusprosessin vaihteita

Oma taiteellinen prosessi

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta luovaan toimintaan ja uteliaisuuteen sekä kokeilemaan rohkeasti teatterin keinoja
- rohkaista oppilasta uskomaan itseensä, löytämään omia vahvuuksiaan ja kehittämisalueitaan
- innostaa oppilasta asettamaan itselleen tavoitteita ja reflektoimaan omaa työskentelyään.

Teatteritaide osana yhteiskuntaa

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta havainnoimaan teatteria yhteiskunnallisena ilmiönä
- ohjata oppilasta tutustumaan teatteriin taidemuotona
- ohjata oppilasta analysoimaan kokemaansa ja näkemäänsä
- ohjata oppilasta tutustumaan teatterin moninaiisiin työnkuviin

Keskeiset sisällöt

Teatteritaiteen yhteisissä opinnoissa tutustutaan teatteritaiteeseen erilaisten harjoitteiden ja esitystentekoprosessien kautta. Opinnoissa keskustellaan ja toimitaan vuorovaikutteisesti ryhmässä sekä harjoitellaan erilaisia teatteritaitoja, kuten esiintymisen eri osa-alueita ja esiintymistaitoja (puhetta, fyysistä ilmaisua, äänenkäyttöä). Tuotetaan esitysten lähdemateriaaleja itse osana harjoitusprosessia ja tutustutaan esimerkiksi näytelmiin, runoihin, satuihin, elokuvaan, mediateksteihin, kuviin, ääniin tai elämäntarinoihin. Opintojen aikana harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista sekä reflektion tekemistä eri tavoin.

Opintokokonaisuudet

Yhteiset opinnot ovat kaikille oppilaille pakollisia ja ne jakautuvat neljään opintokokonaisuuteen. Yhteiset opinnot voidaan suorittaa teemaopintojen sisällä, jos oppilas aloittaa opintonsa ikäryhmä ja osaaminen huomioiden teemaopintojen vaiheessa.

Opintojen kesto:

Yhteisten opintojen kokonaisuudet kestävät keskimäärin 4–vuotta. Yhteisiin opintoihin kuuluu jossakin vaiheessa opintoja osallistua teatteri- ja näytelmäproduktioon.

Yhteiset opinnot jakautuvat neljään opintokokonaisuuteen:

- Yhteiset opinnot I
8-10 –vuotiaat, yhteensä 60 h (1 vuosi)
- Yhteiset opinnot II
9-11 –vuotiaat, yhteensä 60 h (1 vuosi)
- Yhteiset opinnot III
10-12 –vuotiaat, yhteensä 60 h (1 vuosi)
- Yhteiset opinnot IV
11-13 –vuotiaat, yhteensä 60 h (1 vuosi)
- Teatteri- ja näytelmäproduktio tai muut valinnaiset opinnot 1 kpl, vähintään 60 h
Yhteiset opinnot yhteensä 240 h + 60 h = 300 h

6.3. Teatteritaiteen teemaopinnot

Tavoitteet

Yleisen oppimäärän teemaopintojen tavoitteena on monipuolista teatteritaiteen ymmärrystä ja ilmaisullisia keinoja. Oppilas saa omakohtaisia kokemuksia esitysprosesseista ja toimimisesta työryhmän jäsenenä. Opinnot koostuvat eri tavoitealueita yhdistelevistä opintokokonaisuuksista

Esiintymis- ja vuorovaikutustaidot

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta toimimaan vastuullisena ryhmän jäsenenä
- rohkaista oppilaita vuorovaikutukseen ja kontaktiin toisten esiintyjien ja yleisön kanssa
- ohjata oppilasta ymmärtämään läsnäolon merkitys esiintymistilanteessa
- ohjata oppilasta kehittämään kokonaisvaltaista ilmaisuaan
- rohkaista oppilasta reflektoimaan omaa ja muiden työskentelyä.

Teatteriesitys

Opetuksen tavoitteena on

- motivoida ja sitouttaa oppilasta työskentelemään pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti
- ohjata oppilasta omaksumaan teatterin käsitteitä ja jonkin osa-alueen, kuten näyttelijäntyön
- ohjata oppilasta tutustumaan teatteriesityksen eri muotoihin
- ohjata oppilasta tutustumaan näytelmäkirjallisuuteen ja harjoittelemaan näytelmien lukemista

Oma taiteellinen prosessi

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta havainnoimaan itseään sekä ilmiöitä ja todellisuutta ympärillään
- rohkaista oppilasta löytämään omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan ja ilmaisemaan itseään
- innostaa oppilasta asettamaan itselleen tavoitteita ja reflektoimaan omaa työskentelyään

Teatteritaide osana yhteiskuntaa

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta havainnoimaan teatteria ja teatteritaidetta osana omaa elämää ja yhteiskunnallisena ilmiönä
- ohjata oppilasta tutustumaan teatteriin moninasiin tehtävänkuviin, teatteritaitojen hyödyntämiseen eri ammateissa, työnhaussa ja opiskelussa sekä harrastamaan teatteria monipuolisesti
- ohjata oppilasta tutustumaan teatteriin ja sen sovelluksiin taidemuotona ja teatteritaiteen yhteyksiin muihin taiteisiin
- ohjata oppilasta analysoimaan kokemaansa ja näkemäänsä

Keskeiset sisällöt

Teatteritaiteen yleisen oppimäärän teemaopinnoissa tutustutaan teatteritaiteeseen erilaisten harjoitteiden ja esitystentekoprosessien kautta. Opinnoissa harjoitellaan erilaisia teatteritaitoja sekä keskustellaan, analysoidaan ja toimitaan

vuorovaikutteisesti ryhmässä. Opinnoissa tutustutaan erilaisiin esitysten lähdemateriaaleihin ja tuotetaan niitä itse. Opintojen aikana harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista sekä reflektoidaan tekemistä eri tavoin.

Opintokokonaisuudet

Teemaopinnot jakautuvat kolmeen opintokokonaisuuteen. Teemaopintojen valinnaiset opintokokonaisuudet koostuvat teatteri-ilmaisun koulun näytelmäproduktioista ja muista valinnaisista opintokokonaisuuksista. Teemaopinnoissa oppilas pääsee tutustumaan teatterin eri lajeihin ja muotoihin. Teemaopintojen opintokokonaisuudet kestävät 2 –4 -vuotta.

Teemaopintojen valinnaiset opintokokonaisuudet voidaan suorittaa pääasiassa teemaopintojen kokonaisuuksien ohella tai niiden jälkeen. Teemaopintojen valinnaisia kokonaisuuksia suoritetaan yhteisten opintojen aikana vähintään 80 h. Teemaopintoja voi suorittaa tuntiresurssien tarjoaman ympäristön puitteissa yksilölliset oppimistavoitteet huomioiden. Teemaopintojen valinnaisia osuuksia voidaan tarjota mahdollisuuksien mukaan ja vaihtelevasti opiston tuntiresurssit ja ajankohtaiset taiteenlajin suuntaukset huomioiden.

Teemaopintojen valinnaiset opintokokonaisuudet ovat esimerkiksi:

- fyysinen ilmaisu: tanssi, liikunta, sirkus, klovneria varjoteatteri, pantomiimi jne.
- ääni-ilmaisu: puhetekniikka, mikrofonitekniikka jne.
- musiikki: laulutekniikka, musiikkiteatteri, instrumentin hallinta jne.

Teemaopintojen lyhytkurssit ym. valinnaiset opintokokonaisuudet ovat esimerkiksi:

- dramaturgia/käsikirjoittaminen
- maskeeraus/lavastaminen
- stand up
- valo- ja äänitekniikka
- nukketeatteri
- soveltava draama
- draamakasvatus
- ohjaajan työ

Teemaopintojen opintojen teatteri- ja näytelmäproduktiot ovat esimerkiksi:

- TPO-teatteri – teemaopinnot 80h
- 6 –teatteri – teemaopinnot 80h
- Estradi -teatteri – teemaopinnot 60h
- Improteatteri – teemaopinnot 60h
- Ramppiteatteri – teemaopinnot 60h

Teemaopinnot jakautuvat kolmeen opintokokonaisuuteen:

- Teemaopinnot I
12-14 –vuotiaat, yhteensä 60 h (1 vuosi)
- Teemaopinnot II
13-15 –vuotiaat, yhteensä 60 h (1 vuosi)
- Teemaopinnot III
yli 16 –vuotiaat, yhteensä 60-120 h (1-2 vuotta)
- Teemaopintojen valinnaiset opinnot, vähintään 80 h
Teemaopinnot yhteensä: 120 h + 80 h

6.4. Työtavat teatteritaiteen opetuksessa

Teatteritaiteen opiskelu tapahtuu ryhmässä, siinä korostuvat ryhmätyö- ja vuorovaikutustaidot. Teatteritaidetta opiskellaan kokeilemalla ja harjoittelemalla. Sitoutuminen ja sitouttaminen sekä motivointi tunteilla käymiseen ovat tärkeitä. Oppilaita ohjataan vastuulliseen työskentelyyn omassa toiminnassaan ja ryhmän yhteisissä tavoitteissa. Oppilaiden oman ilmaisu- ja havaintokyvyn harjoittaminen on keskeistä, ja siinä otetaan huomioon oppilaiden erilaiset keholliset kokemukset. Työtavat valitaan siten, että ne tukevat oppilaiden kykyä ymmärtää omaa oppimistaan ja kehollisuuttaan, reflektoida oppimiaan taitoja ja kehittää niitä edelleen omassa taiteellisessa työskentelyssään. Työtavoissa korostuu oppilaan kehityksen jatkuva seuranta säännöllisen palautteen antamisen ja saamisen muodossa.

7. OPETUSSUUNNITELMA KÄYTÄNNÖSSÄ

7.1. Oppilaaksi ottamisen periaatteet

Valkeakoski-opisto tiedottaa taiteen perusopetuksen ryhmiin hausta. Teatteriopistoon haku tapahtuu Valkeakoski-opiston verkkosivun kautta tai puhelimitse. Alkaviin ryhmiin oppilaat otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä. Jatkavia ryhmiä voidaan täydentää, mikäli opiskelupaikkoja vapautuu. Teatteriopistoon hakevat voivat osallistua koulun toimintaa esittelevään tutustumistuntiin, joka pidetään sekä kevätkaudella, että syyskauden alussa. Tutustumistunnin tarkoitus on antaa hakijalle käsitys opetuksesta ja samalla tarkkailla oppilaan kypsyttä opetukseen osallistumiseen. Hakijoita tiedotetaan oppilaspaikan saamisesta.

7.2. *Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa*

Teatteriopisto järjestää vanhempainillan tarpeen vaatiessa.

Opettajat pitävät yhteyttä koteihin tarpeen mukaan ja vanhemmille tiedotetaan opetukseen liittyvistä tapahtumista ja ryhmän toiminnasta sähköpostitse, paperisilla tai sähköisillä lomakkeilla tai sosiaalisessa mediassa. Palautteen saaminen vanhemmilta on tärkeää. Koska tunnit seuraavat tiiviisti toisiaan, vanhemmat voivat sopia opettajan kanssa erikseen tapaamisajan, mikäli on tarvetta pidempään keskustelutuokioon. Opettajien, vastuuopettajan ja Valkeakoski-opiston rehtorin yhteystiedot löytyvät myös koulun oppilastiedotteesta.

Teatteri on poikkitaiteellista tekemistä. Teatteriopisto pyrkiikin toimimaan yhteistyössä paikkakunnan muiden taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten ja erityisesti Valkeakosken kaupunginteatterin kanssa. Yhteistyö balettikoulun, musiikkiopiston ja käsityö- ja kuvataidekoulu Emilin kanssa tarjoaa tarvittaessa mahdollisuuksia taiteidenväliseen työskentelyyn. Koulutus- ja hyvinvointikeskuksen yksiköt tarjoavat myös haluttaessa puitteitaan teatteriopiston toiminnalle.

Paikallisten yhteistyökumppaneiden lisäksi koulu voi tarpeen tullen solmia yhteyksiä kumppaneihin kotimaassa ja ulkomailla sekä liittyä alan liittoihin.

Valkeakosken kaupunginteatterin kanssa tehdyn sopimuksen mukaan kaikki koulun oppilaat voivat lukukausimaksun maksettuaan saada opiskelijakortin, jolla he ovat oikeutettuja katsomaan teatterin esityksiä ilmaiseksi. Paikan voi varata ennakkoon teatterin toimistosta. Kortti tulee esittää teatterin kassalla teatterin merkintöjä varten.

Valkeakoski-opiston opiskelijat on vakuutettu kaupungin puolesta opetustilanteessa mahdollisesti tapahtuvien tapaturmien varalta.

Teatteriopiston stipendirahastolla on tili Valkeakosken Osuuspankissa. Tätä tiliä kartutetaan mm. pääsymaksuilla kevättapahtumaan. Kevättapahtumassa oppilaille jaetaan stipendejä mahdollisuuksien mukaan. Tililtä tuetaan myös oppilaiden opintomatkoja, kuituksia ensi-illoissa ja tarjoiluja oppilaille. Stipendirahaston tilin käyttöoikeus on koulun vastuuopettajalla.

7.3. *Toiminnan jatkuva kehittäminen*

Opettajat kehittävät pedagogista osaamistaan osallistumalla sekä pedagogiseen että taiteenlajikohtaisiin koulutukseen. Heitä kannustetaan jatkuvaan itsensä kehittämiseen ja osallistetaan oppilaitoksen toiminnan kehittämiseen. Olennaista toiminnassa on yhteistyö Valkeakosken kaupungin yksiköiden kanssa.

Yhteistyötahoja ovat mm. Valkeakosken kaupunginteatteri, taiteen perusopetuksen koulut, perusopetuksen koulut, varhaiskasvatuksen yksiköt, kulttuuritoimi, nuorisotoimi, liikuntatoimi ja sosiaalitoimen palveluyksiköt. Valtakunnalliset yhteistyötahot ovat mm. taiteen perusopetusliitto (TPO-liitto), kansalaisopistojen liitto (KOL) ja esittävien taiteiden oppilaitosten liitto (ETOL).